

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

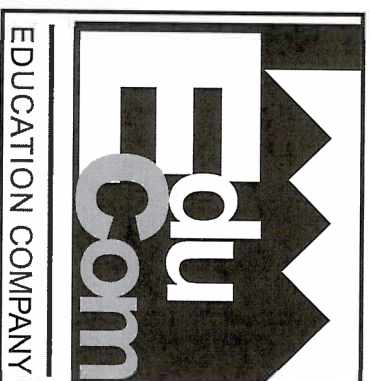
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

*Tento materiál vznikl jako součást projektu
EduCom, který je spolufinancován Evropským
sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.*

Úvod do problematiky alokace výrob. zařízení a předpověď' nejhošpodárnějšího typu prostorové struktury

Jan Frinta

Technická univerzita v Liberci

Projektování výrobních systémů

Technické univerzity v Liberci a partneři
Preciosa, a.s. a TOS Varnsdorf a.s.

TU v Liberci

PRECIOSA

VARNSDORF
TOS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lektor: Jan Frinta

Téma : Úvod do problematiky alokace výrobních zařízení a předpověď nejohospodárnějšího typu prostorové struktury

Dle metodiky vytvořené hlavně BRD, záleží princip jak je výrobní zařízení prostorově vázáno na okolní VZ v důsledku toku materiálu. Pokud apriori existují VZ rozmístěné vedle sebe a nejsou na sobě výrobně závislá (automaty, sklady ap.), pak se jedná o strukturu jednotlivých pracovišť – S J P (EP).

Z diagramu kapa- m ,odečteme pozici pro kapa = 0 , m = 1 (jedno VZ).

Tato VZ ,ale mohou mít vazby na vnější objekty a jejich optimální alokaci s jistotou řešíme pomocí maďarské metody.

Tato metoda je také nastíněna v této přednášce. Pro studijní potřeby jsou uvedeny výchozí matice získané z rozborové činnosti toku materiálu v konkrétní výrobě.

Další uvedenou strukturou je předmětná struktura a to buď linkové uspořádání, resp. hnízdové uspořádání. U linkového uspořádání je všeobecně známo, že předmět (výrobek) postupuje linkou v jednom směru. U hnízdového uspořádání předmět alespoň v jednom případě kooperace s jiným VZ změní směr ,např.zpět. Pro tyto případy použijeme např. modifikovaný trojúhelníkový postup rozmístění výrobních zařízení. Tato metoda je opět nastíněna pro určení a řešení nejohospodárnějšího typu prostorové struktury.

Literatura- podklady jsou součástí podpory pro studenty z přednášek autora.

$$Q_{ij} = \sum_{k=1}^z I_{ik} \times V_{kj} \quad . \quad z - \text{počet vnějších objektů}$$

$$Q_{ij} = I_{i1} V_{1j} + I_{i2} V_{2j} + \dots + I_{iz} V_{zj} = \sum_{k=1}^z I_{ik} V_{kj}$$

$$Q_c = \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^m Q_{ij} X_{ij} \rightarrow \text{minimální}$$

$$\sum_{i=1}^m X_{ij} = 1 \quad j = 1, 2, \dots, m$$

$$\sum_{j=1}^m X_{ij} = 1 \quad i = 1, 2, \dots, m$$

ALGORITMUS pro MAĎARSKÝ POSTUP

Výchozí matice M_1 dopravních výkonů (Q_{ij})

- 1) Vyhledání minim jednotlivých sloupců matice M_1 a záznam do zvláštního řádku
- 2) Odečtení minim sloupců od všech prvků matice M_1 a zanesení výsledků do matice M_2 - (1.redukce)
- 3) Přezkoušení, zda je již dosaženo jednoznačnosti řešení tím, že všechny nuly jsou překryty nejmenším možným počtem vodorovně nebo svisle a kolmo probíhajících úseček.

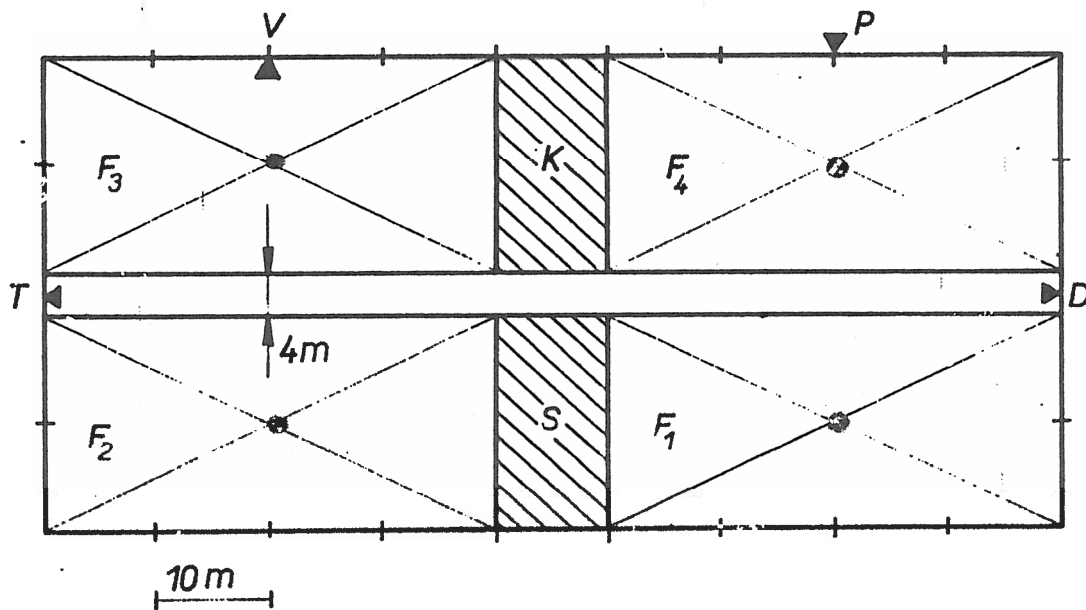
Pro minimální počet úseček, které jdou nulami platí následující pravidlo:

- a) vyškrtneme všechny řady (tj. řádky, sloupce), které neobsahují (žádné) nuly;
- b) ve zbývajících maticích najdeme řady s jedinou nulou (pokud

- takové existují) a označíme tyto nuly symbolem [0];
 Vyškrtneme řádek a sloupec, v níž tato nula leží a ve zbývajících maticích opakuj. kroky a), b) tak dlouho, pokud to jde;
- c) jestliže je v každé řadě více než jedna nula, určíme řádku s nejmenším počtem nul a vybereme v ní jednu nulu a ozn. symbolem [0]. Vyškrtneme řádku a sloupec v níž tato nula leží a ve zbývajících maticích opakujeme kroky b), popř. c) tak dlouho až vyčerpáme všechny nuly;
  - d) ozn. všech řádků ve kterých nebylo uděláno žádné přiřazení [0], pomocí znaku $\downarrow$ — ("zafajfkujeme");
  - e) ozn. všech sloupců, které mají nuly v řádcích ozn. $\downarrow$, pomocí $\downarrow$;
  - f) ozn. všech dosud neozn. řádků pomocí $\downarrow$, které mají přiřazení [0], ve sloupcích ozn. $\downarrow$;
  - g) opakování e) a f);
  - h) vedeme krycí úsečky všemi neozn. řádky a ozn. sloupci
- OPTIMÁLNÍ řešení je nalezeno, když počet krycích úseček je roven počtu možných umístění v této úloze ($n \cdot m$).
- 4) Vyhledání minim v jednotlivých řádcích matice M_2 a jejich záznam do zvláštního sloupce
  - 5) Odečtení všech těchto řádkových minim od všech prvků matice M_2 a vnesení výsledků do matice M_3 — (2. redukce)
  - 6) Opakování 3. kroku (přezkoušení jednoznačnosti)
  - 7) Vyhledání nejmenšího prvku matice M_3 , kterým nejde žádná úsečka
  - 8) Odečtení tohoto prvku od všech prvků nepřekrytých úsečkami a přičtení ke všem prvkům, které leží v průsečíku dvou úseček.
 Výsledkem je matice M_4 — (zvláštní redukce — lze opakovat — optimum)
  - 9) Opakování kroku 3)
- Krok 7), 8), 9) lze opakovat tak dlouho, dokud nenajdeme optimum, které je vyznačeno [0].

				F_1	F_2	F_3	F_4	
V (m)				P	34	84	84	10
				D	32	82	82	32
				T	82	32	32	82
				V	84	34	10	84
P	D	T	V					
A_1	2	0	0,5	1,5	235			
A_2	3	0	0,8	2,2				
A_3	1	0	0,2	0,8				
A_4	2	1	0,5	0,5				

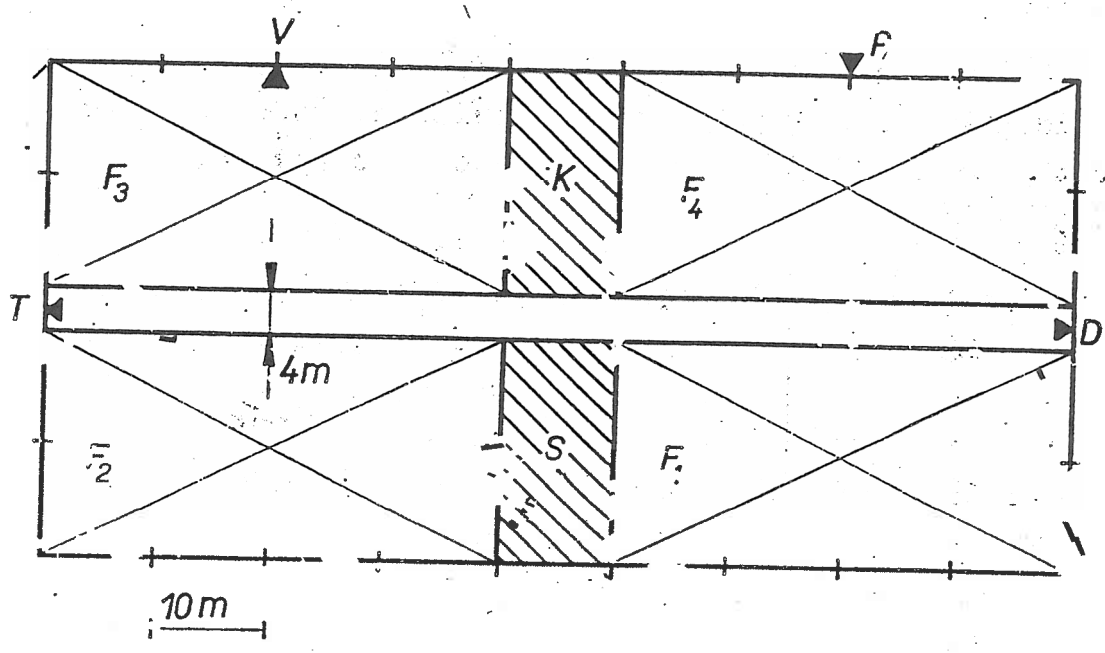
y (t/don) q (t.m/don)

				F_1	F_2	F_3	F_4	
V (m)				34	84	84	10	
D				32	82	82	32	
T				32	32	32	82	
P	D	T	V	84	34	10	84	
A_1	2	0	0,5	1,5	235	235	199	187
A_2	3	0	0,8	2,2	352,4	352,4	299,6	290,4
A_3	1	0	0,2	0,8	117,6	117,6	93,4	93,6
A_4	2	1	0,5	0,5	183	233	271	135

y (t/den) q (t.m/den)

Obr. 86

M1	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄
A ₁	235	235	199	167
A ₂	352,4	352,4	299,6	280,4
A ₃	117,6	117,6	98,4	93,6
A ₄	183	283	271	135
	117,6	117,6	98,4	93,6

M2	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄
A ₁	117,4	117,4	100,6	93,4 ✓ 93,4
A ₂	234,6	234,8	201,2	186,8 ✓ 186,8
A ₃	0	X	X	X
A ₄	65,4	165,4	172,6	41,4 ✓ 41,4

M3	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄
A ₁	24	24	7,2	0 ✓
A ₂	48	48	14,4	X ✓
A ₃	0	X	X	X
A ₄	24	124	131,2	X ✓

Min. 7,2 ✓

M4	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄
A ₁	16,0	16,0	0	X
A ₂	40,8	40,8	7,2	0
A ₃	0	X	X	X
A ₄	16,8	116,8	124	X ✓

Min. 7,2 ✓

M5	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄
A ₁	16,8	16,8	0	7,2 ✓
A ₂	33,6	33,6	X	X ✓
A ₃	0	X	X	14,4
A ₄	8,5	109,6	110,8	0 ✓

Min. 9,6 ✓ ✓

M6	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄
A ₁	7,2	7,2	0	7,2
A ₂	24	24	X	0
A ₃	X	0	9,5	24
A ₄	0	100	116,8	X

Optimální umístění :

A ₁	A ₂	A ₃	A ₄
F ₃	F ₄	F ₂	F ₂

C_{min} = 780 t.m/den

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lektor : Jan Frinta

Téma : Algoritmus pro trojúhelníkový modifikovaný postup.

V zadané matici intenzity $\{I\}$ najdeme dvě výrobní zařízení (VZ) s nejvyšší vzájemnou kooperací (vyjádřeno největší hodnotou) a označíme v matici.

Doprostřed trojúhelníkové sítě umístíme tato dvě VZ .Toto umístění realizujeme na dva libovolné,ale sousedící průsečíky trojúhelníkové sítě.

Je-li více maxim dáme přednost těm strojům, které mají více spojení s ostatními zařízeními dané výrobní jednotky. Existuje-li více stejných prostorových spojení, následuje libovolný výběr varianty.

V následujícím kroku vypočítáme sumární (Σ) intenzitu toku materiálu, která vyplývá z prostorového spojení mezi dosud každým neumístěným výrobním zařízením a všemi již umístěnými výrobními zařízeními.

Jako další z vypočítaných intenzit toku materiálu vyberu takovou a umíst'ovat budu , kde sumární (Σ) intenzita bude maximální.

Aplikace toho aproximativního postupu se doporučuje pro získání kvalitního počátečního umístění např. u heuristické metody,ale doporučuje se zvláště pro hnízdovou strukturu.

Diagram kapa – m lze využít pro předpověď nejhospodárnějšího typu prostorových struktur tak, že podle polohy bodu kapa- m v souřadnicích můžeme určit hospodárnou strukturu. V překrytých částech diagramu musíme použít formální (matice) model nebo analogový model (okýnka a šipky).

Literatura-grafické podklady jsou součástí podpory pro studenty z přednášek autora.

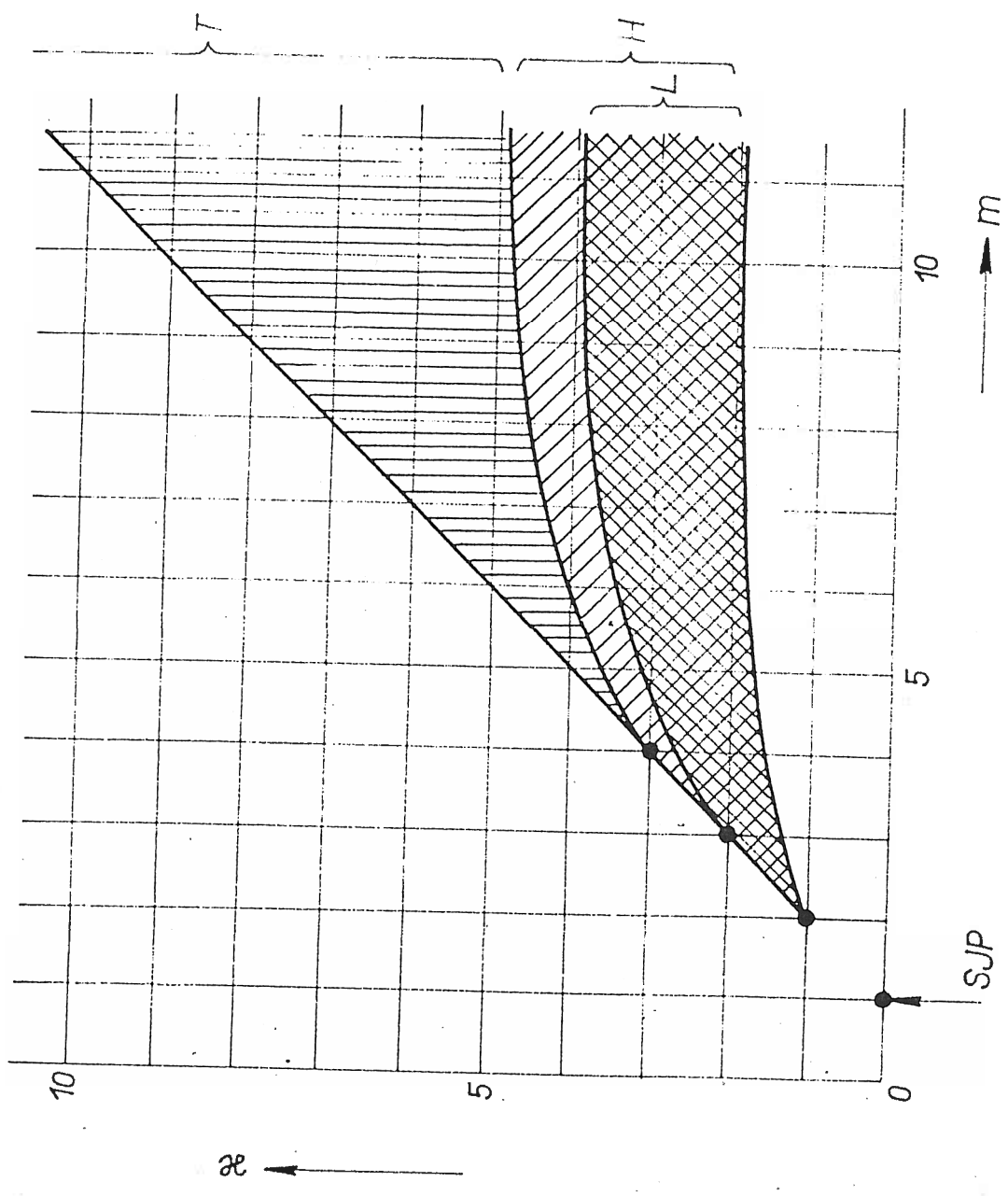
Projekt EduCom - Inovace studijních programů s ohledem na požadavky a potřeby průmyslové praxe zavedením inovativního vzdělávacího systému "Výukový podnik"

Registrační číslo: CZ.1.07/2.2.00/15.0089 Interní číslo TUL: 1689
projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR

Společný projekt Technické univerzity v Liberci a jejích partnerů – Preciosa, a.s. a TOS Varnsdorf a.s.

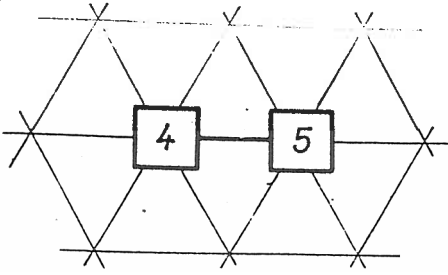

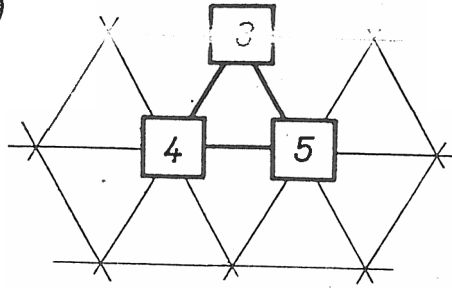

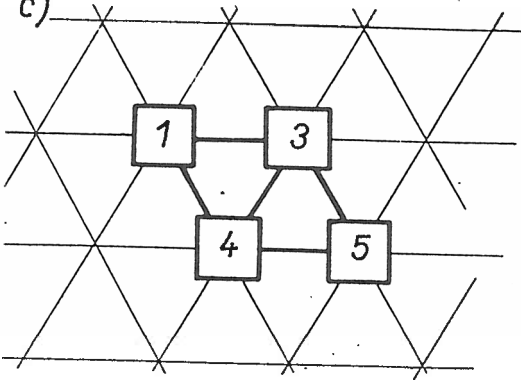
a)

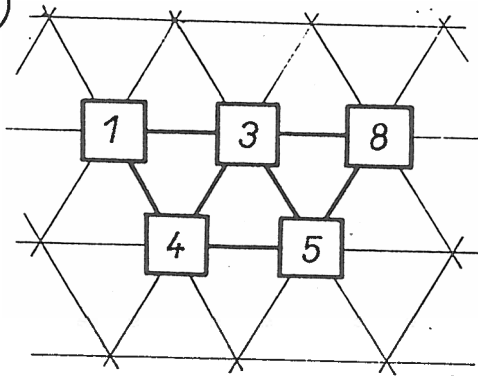
b)

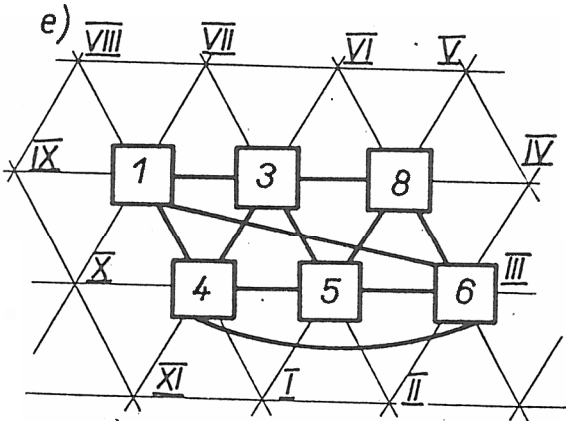
c)

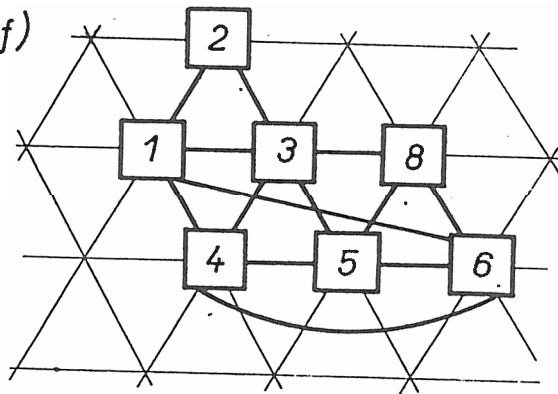
d)

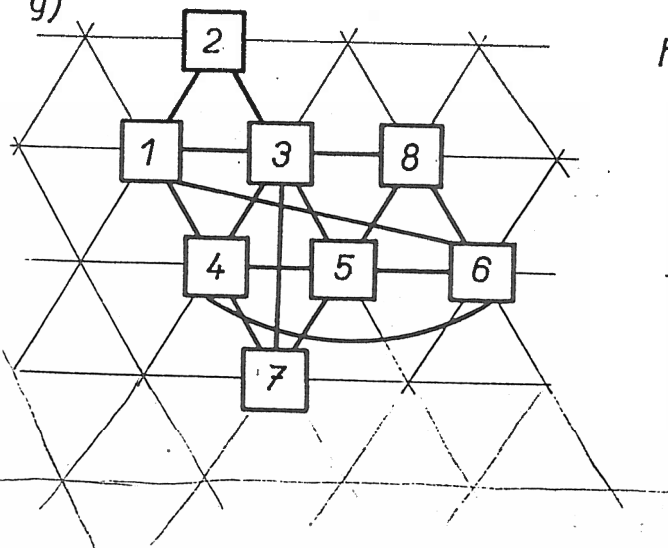
e)

f)

g)

h)

